

การดำเนินการเกี่ยวกับบริษัทจังหวัด

กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจการค้า 2

กองบริหารการพาณิชย์ภูมิภาค

บริษัทจังหวัดคืออะไร

- ▶ กรม. มีมติในหลักการเรื่องการจัดตั้งบริษัทไทยในจังหวัดต่าง ๆ โดยให้กระทรวงมหาดไทยร่วมมือกับกระทรวงเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง ดำเนินการ
- ▶ ทั้ง 3 กระทรวงได้ปรึกษาหารือ และเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอให้มีการจัดตั้ง **“บริษัทจังหวัด”** ให้ประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ ถือหุ้น โดยกระทรวงมหาดไทยได้เจรจาตกลงกับบริษัท ไทยนิคมพาณิชย์ จำกัด เข้าร่วมถือหุ้น 51% และแจ้งไปยังจังหวัดต่าง ๆ ให้ดำเนินการ
- ▶ มติที่ประชุม กรม. ครั้งที่ 16/2483 วันที่ 10 กรกฎาคม 2483 “รับหลักการตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอขอมา ส่วนเรื่องเงินและรายละเอียดอื่น ๆ นั้น ให้นายพันตรี หลวงเชวงศักดิ์สงคราม ไปทำความตกลงกับกระทรวงการคลังต่อไป”

บริษัทจังหวัดคืออะไร

- ▶ กระทรวงพาณิชย์สนับสนุนให้มีการก่อตั้งและร่วมทุนในบริษัทจังหวัดตามนโยบายรัฐบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483
- ▶ วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือการประกอบธุรกิจการค้า รวมทั้งจูงใจให้คนไทยสนใจทำธุรกิจและรัฐบาลต้องการสนับสนุนช่วยเหลือการประกอบธุรกิจการค้าให้สามารถค้าขายแข่งกับคนต่างชาติได้ตลอดจนเพื่อให้เป็นกลไกรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าและป้องกันการขาดแคลนสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ
- ▶ จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคหลักๆ เช่น ข้าว น้ำตาลทราย น้ำมันเชื้อเพลิง สุรา บุหรี่
- ▶ โดยจัดตั้งเป็นนิติบุคคลรูปแบบบริษัทจำกัด จำนวน 64 จังหวัด

การดำเนินการของกระทรวงพาณิชย์

เนื่องจากสถานการณ์ทางการค้ามีการปรับตัวไปตามกลไกตลาด หลายบริษัทประสบผลขาดทุนและเลิกกิจการไป บริษัทที่ยังคงอยู่ไม่เจริญก้าวหน้าและไม่อาจตอบสนองนโยบายทางราชการ หากกระทรวงพาณิชย์ยังคงถือหุ้นต่อไป จะเป็นภาระโดยไม่จำเป็น จึงมีนโยบายให้ถอนหุ้นที่กระทรวงพาณิชย์ถืออยู่ในบริษัทจังหวัด

กระทรวงฯ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสะสาง ถอน และจำหน่ายหุ้นของกระทรวงฯ ที่ถืออยู่ (คำสั่งกระทรวงพาณิชย์ที่ ก 51/2543 ลว 22 มี.ค. 43) โดยคณะกรรมการฯ มีมติ “ให้ถอนและจำหน่ายหุ้นของกระทรวงฯ ในบริษัทจังหวัดทั้งหมด”

กระทรวงฯ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจำหน่ายหุ้นของกระทรวงพาณิชย์และองค์การคลังสินค้าที่ถืออยู่ในบริษัทจังหวัด โดยคณะกรรมการฯ มีมติการประชุมครั้งที่ 1/2547 วันที่ 16 พ.ย. 47 “ให้จ้างบริษัท เยนเนอร์ล แวลูเอชัน แอนด์ คอนซัลแตนท์ จำกัด ให้ทำการประเมินราคาทรัพย์สินและมูลค่าหุ้นของบริษัทจังหวัด”

ปัจจุบันคำสั่งคณะกรรมการพิจารณาจำหน่ายหุ้นฯ คือ คำสั่งกระทรวงพาณิชย์ที่ 485/2553 ลงวันที่ 11 พ.ย. 53

การดำเนินการของ กบภ. ปี 2562

- ▶ กบภ. ร่วมหารือกับกองทะเบียนบริษัทมหาชนและธุรกิจพิเศษ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เมื่อวันที่ 21 ส.ค. 62 และ 27 ก.ย. 62 มีความเห็นให้สรุปขั้นตอนการดำเนินการจำหน่ายหุ้นของกระทรวงฯ และ อคส. ที่ถืออยู่ในบริษัทจังหวัด
- ▶ กระทรวงฯ ได้เห็นชอบแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจังหวัด ตามหนังสือกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่ พณ 0817.01/1096 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562 และ กบภ. ได้แจ้ง ให้ สพจ.ทราบแล้ว

ผังขั้นตอนบริษัทจังหวัดที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการจำหน่ายหุ้น

ดำเนินการปรับปรุงมูลค่าหุ้นของบริษัทจังหวัด
และรายงานข้อมูลให้กระทรวงพาณิชย์ทราบเรียบร้อยแล้ว

จัดประชุมคณะกรรมการจำหน่ายหุ้นประจำจังหวัดเพื่อมีมติ

๑ กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจำหน่ายหุ้น

โดยนาระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้
เท่าที่สภาพเปิดช่องให้ทำได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เป็นการรักษาประโยชน์ของภาครัฐ สำนักงาน
พาณิชย์จังหวัดในฐานะผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ควรติดตามการดำเนินการการจำหน่ายหุ้นของ
กระทรวงพาณิชย์ที่อยู่ในบริษัทจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีที่
เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ได้แก่

- ๑) ข้อมูลหุ้นที่ต้องการจำหน่าย เช่น จำนวนหุ้น ราคาจำหน่ายหุ้น
- ๒) คุณสมบัติผู้มีสิทธิอื่นของประมวลราคา เช่น เป็นบุคคลธรรมดา, นิติบุคคลตามกฎหมาย
- ๓) หลักเกณฑ์และวิธีการประมวลราคา
  - ๓.๑ วัน เวลา สถานที่ รับซองและเอกสารการประมวลราคา
  - ๓.๒ เงื่อนไขการวางมัดจำของประมวลราคา
  - ๓.๓ หลักฐานการยื่นของประมวลราคา
  - ๓.๔ วิธีการยื่นของประมวลราคา
  - ๓.๕ วันที่ให้ยื่นของประมวลราคา
  - ๓.๖ วันที่ประกาศผลการประมวล
- ๔) เกณฑ์การตัดสิน เช่น พิจารณาคัดเลือกผู้เสนอราคาซื้อสูงสุด
- ๕) การชำระค่าหุ้น
- ๖) การประกาศประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายหุ้น
- ๗) อื่น ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง

๒ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประมวลราคาหุ้น

- ๑) คณะกรรมการรับและเปิดซองประมวลราคา
- ๒) คณะกรรมการพิจารณาผลการประมวลราคา

รายงานผลการดำเนินการให้กระทรวงทราบ

ผังขั้นตอนบริษัทจังหวัดที่เข้าหลักเกณฑ์การขีดชื่อออกจากทะเบียน

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดดำเนินการสำรวจบริษัทจังหวัดที่เข้าหลักเกณฑ์การขีดชื่อออกจากทะเบียน
ก่อนการขีดชื่อบริษัทจังหวัดออกจากทะเบียน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดควรดำเนินการด้วยความ
รอบคอบในการตรวจสอบสถานะของบริษัทจังหวัดให้ชัดเจนว่าไม่ได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการ
และเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ชัดที่รัฐจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากหุ้นในบริษัท
จังหวัด รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการตามกฎหมายที่กำหนด

ดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการถอนทะเบียนร่าง
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สรุปข้อมูลรายงานให้กระทรวงพาณิชย์ทราบ

ออกคำสั่งขีดชื่อบริษัท
ออกจากทะเบียน

รายงานการดำเนินการขีดชื่อบริษัทจังหวัดออกจากทะเบียน
ให้กระทรวงทราบ เพื่อขออนุมัติตัดจำหน่ายเงินลงทุนออกจากบัญชี

ผังขั้นตอนบริษัทจังหวัดที่ต้องการเลิก

การดำเนินการของ กบภ. ปี 2565

- ▶ มีประเด็นข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการรอบที่ 1/2565 เกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นบริษัท เพชรบุรีจังหวัดพาณิชย์ จำกัด จำนวน 5,095 หุ้น โดยกระทรวงฯ ได้มอบหมาย กบภ.หารือร่วมกับ พค. เพื่อวางแนวทางแก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางให้กับ สพจ. อื่น ๆ ที่ยังไม่สามารถดำเนินการจำหน่ายหุ้นบริษัทจังหวัดได้
- ▶ ปัจจุบันมีบริษัทจังหวัดยังคงสถานะอยู่ **18 บริษัท** แบ่งเป็น ยังดำเนินกิจการอยู่ 16 บริษัท และไม่ได้ดำเนินกิจการ 2 บริษัท (ข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ 9 พ.ย. 64)

การดำเนินการของ กบภ. ปี 2565

- ▶ สป. มีหนังสือที่ พณ 0225/ว2310 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2565 ขอให้ สพจ.18 จังหวัดที่มีบริษัทจังหวัดตั้งอยู่รายงานความคืบหน้าการดำเนินการที่เกี่ยวกับบริษัทจังหวัด ส่งให้ กบภ. เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ▶ สพจ. ได้รายงานความหน้าการดำเนินการฯ ให้ กบภ. แล้ว สรุปดังนี้
  - ▶ **ขอลีก/ร้าง** จำนวน 3 บริษัท ได้แก่ บจ.นครศรีธรรมราชจังหวัดพณิชย และ บจ.อุบลราชธานีจังหวัดพณิชย และ บจ. เพชรบุรีจังหวัดพณิชย
  - ▶ **เสนอขายหุ้นแล้ว ไม่มีผู้ยื่นซองประมูลราคา** จำนวน 2 บริษัท ได้แก่ บจ. ราชบุรีจังหวัดพณิชย และ บจ. ฉะเชิงเทราจังหวัดพณิชย
  - ▶ **อยู่ระหว่างขั้นตอนการจำหน่ายหุ้น** จำนวน 6 บริษัท ได้แก่ บจ.เชียงใหม่จังหวัดพณิชย บจ.สกลนครจังหวัดพณิชย บจ.ตากจังหวัดพณิชย บจ.อยุธยาจังหวัดพณิชย บจ.ตรังจังหวัดพณิชย และ บจ.อุดรธานีจังหวัดพณิชย
  - ▶ **อยู่ระหว่างการปรับปรุงราคา** จำนวน 7 บริษัท ได้แก่ บจ.กาญจนบุรีจังหวัดพณิชย บจ.นครปฐมจังหวัดพณิชย บจ.ภูเก็ตจังหวัดพณิชย บจ.ลำปางจังหวัดพณิชย บจ.สุราษฎร์จังหวัดพณิชย บจ.กระบี่จังหวัดพณิชย และ บจ.เลยจังหวัดพณิชย

การดำเนินการของ กบภ. ปี 2565

- สป. มีหนังสือที่ พณ 0225/3070 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2565 ถึง พค. ความร่วมมือ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชุมเพื่อหารือแนวทางการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับบริษัท จังหวัดร่วมกับ สพจ. 18 จังหวัดที่มีบริษัทจังหวัดตั้งอยู่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น แนวทางปฏิบัติให้กับ สพจ. ที่ยังไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางที่วางไว้เดิมได้ต่อไป

*****